

Seat No. : _____

AC-110

April-2015

B.A., Sem.-VI

**Core CC-311 : Geography
(Resource Geography)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (1) જમણી બાજુ પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવેલ છે.
(2) પરીક્ષાર્થી કોતરેલ નકશાનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

1. સંસાધન એટલે શું ? ઝીમરમેન તથા દાસમાન અનુસાર સંસાધનોનું વર્ગીકરણ રજૂ કરો. **14**

અથવા

સંસાધન ભૂગોળના અભ્યાસના મુખ્ય અભિગમોની ચર્ચા કરો.

2. જમીનનું સામાન્ય પાર્શ્વદ્રશ્ય રજૂ કરો. વૈશ્વિક કક્ષાએ મહત્વના જમીન જૂથોની લાક્ષણિકતાઓ અને વિતરણ સમજાવો. **14**

અથવા

જમીનનો ઉદ્ભવ ટૂંકમાં સમજાવી, જમીન સંરક્ષણના અસરકારક વિકલ્પો દર્શાવો.

3. પૃષ્ઠીય જળ સંસાધનોનું વિતરણ, ઉપલબ્ધતા તથા મહત્વ સ્પષ્ટ કરો. **14**

અથવા

માનવ માટે સાગરીય જળ સંસાધનોનું શું મહત્વ છે ?

4. ખનીજ સંસાધનોનું વર્ગીકરણ કરી, લોહ અયસ્કોના વૈશ્વિક વિતરણ, ઉત્પાદન અને ઉપયોગની જાણકારી આપો. **14**

અથવા

બિન-ધાતુ ખનિજો કયા છે ? તે પૈકી મીઠાની પ્રાપ્તિ, ઉપયોગ તથા આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારની માહિતી આપો.

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :

- (1) એક સંસાધન સ્વરૂપે ઓક્સિજનની ઉપલબ્ધતા કેવી છે ?
 (a) સાર્વત્રિક (b) સામાન્ય (c) દુર્લભ (d) જવલ્લેજ પ્રાપ્ય
- (2) કયા વિદ્યાને સંસાધનોનું વર્ગીકરણ રજૂ કર્યું હતું ?
 (a) બફન (b) ઓવેન (c) ડાર્વિન (d) હટન
- (3) સંસાધનોનું વર્ગીકરણ કરવામાં G.T. રેનરનો મુખ્ય હેતુ શું હતો ?
 (a) પ્રજા કલ્યાણ (b) વેપાર
 (c) પર્યાવરણ સંરક્ષણ (d) સંસાધન સંરક્ષણ
- (4) ભારતની કાળી કપાસની જમીનો એટલે ?
 (a) હિસ્ટોસોલ (b) મોલીસોલ
 (c) વર્ટીસોલ (d) સ્પોડોસોલ
- (5) નીચેના પૈકી કયો ભૂમિ ઉપયોગનો મુખ્ય પ્રકાર નથી ?
 (a) પડતર ભૂમિ (b) પરિવહન માર્ગો
 (c) વન વિસ્તાર (d) વાવેતર વિસ્તાર
- (6) ભૂમધ્ય આબોહવાના ક્ષેત્રોમાં રચાતી રાતી જમીનો કઈ છે ?
 (a) રેગુર (b) ટુંડ્ર
 (c) પોડઝોલ (d) ટેરારોસા
- (7) નીચેના પૈકી કયા દેશમાં સિંચાઈ જળનું મહત્ત્વ સૌથી વધુ છે ?
 (a) પેરુ (b) પાકિસ્તાન
 (c) શ્રીલંકા (d) ઈંડોનેશિયા
- (8) નીચેના પૈકી કયા મુખ્ય કારણસર જળ સંસાધનોની પ્રાપ્તિ ક્ષીણ થાય છે ?
 (a) જળ પ્રદૂષણ (b) બાષ્પીભવન
 (c) ભૂમિમાં નિતાર (d) ટુંડ્ર ક્ષેત્રોમાં પાણી ઠરવાથી
- (9) મહાસાગરોનો સૌથી મહત્ત્વનો પ્રભાવ કયો છે ?
 (a) મીઠાનો સ્રોત (b) રત્નોનો સ્રોત
 (c) તાપમાન નિયંત્રક તરીકે (d) ઊર્જાના સ્રોત તરીકે
- (10) નીચેના પૈકી કઈ ધાતુને લોહ સાથે ભેળવી મિશ્ર ધાતુ બનાવી શકાય છે ?
 (a) તાંબુ (b) સીસુ (c) એલ્યુમિનિયમ (d) કોબિલમ
- (11) કઈ પર્વતમાળા તાંબાના વિશાળ ભંડાર ધરાવે છે ?
 (a) હિમાલય (b) એન્ડીઝ
 (c) એટલાસ (d) એલ્બર્ઝ
- (12) ગંધકનો મુખ્ય ઉપયોગ શું છે ?
 (a) બાંધકામ માટે (b) કાગળ બનાવવા
 (c) તેજાબ બનાવવા (d) કાપડ બનાવવા
- (13) કાયોલાઈટ નામની એલ્યુમિનિયમ અયસ્કની પ્રાપ્તિ ક્યાંથી થાય છે ?
 (a) કોએશિયા (b) કેન્યા
 (c) ગયાના (d) ગ્રીનલેન્ડ
- (14) નીચેના પૈકી કયા દેશમાં સપાટીના જળ સંસાધનોની અછત સામાન્ય છે ?
 (a) મ્યાનમાર (b) ઓસ્ટ્રેલિયા
 (c) બ્રાઝીલ (d) બાંગ્લાદેશ

Seat No. : _____

AC-110

April-2015

B.A., Sem.-VI

**Core CC-311 : Geography
(Resource Geography)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Figures to the right indicate marks.
(2) Candidates may use map stencil.

1. What is a 'Resource' ? Give classification of resources as presented by Zimmermann and Dasmann. **14**

OR

Discuss major approaches of the study of geography of resources.

2. Present soil profile. Explain characteristics and distribution of important soil groups at global level. **14**

OR

Explain in brief the origin of soil. Give the effective measures of soil conservation.

3. Bring out clearly the distribution, availability and importance of surface water resources. **14**

OR

How are oceanic water resources useful to man ?

4. Give types of mineral resources. Give information about global distribution, output and utility of iron ore. **14**

OR

Which are non-metallic minerals ? Give information about salt production, its uses and International trade.

5. Choose the correct option : **14**

- (1) What can be said about the availability of oxygen as a resource ?
(a) Ubiquitous (b) Commonality
(c) Rarity (d) Uniquity

- (2) Which scholar presented a resource classification ?
(a) Buffon (b) Owen (c) Darwin (d) Hutton
- (3) What was G.T. Renner's main objective in attempting a classification of resources ?
(a) well being of people (b) trade
(c) environment protection (d) resource conservation
- (4) India's black cotton soils are placed under
(a) Histosols (b) Mollisols (c) Vertisols (d) Spodosols
- (5) Which is not a major land use type ?
(a) fallow land (b) transport routes
(c) forest land (d) cultivated land
- (6) Red soils in areas of Mediterranean climate are
(a) Regur (b) Tundra (c) Podzol (d) Terrarossa
- (7) In which of the following countries significance of irrigation waters is the highest ?
(a) Peru (b) Pakistan (c) Sri Lanka (d) Indonesia
- (8) Availability of water resources mainly decreases due to
(a) Water pollution (b) Evaporation
(c) Percolation (d) Freezing in Tundra
- (9) Which is the most significant influence of oceans ?
(a) as source of salt (b) as source of germs
(c) in controlling temperature (d) as source of energy
- (10) Which metal can be mixed with iron to form alloy ?
(a) Copper (b) Lead (c) Aluminium (d) Chromium
- (11) Which mountain range is rich in copper ?
(a) Himalayas (b) Andes (c) Atlas (d) Elburz
- (12) Sulphur is mainly used for
(a) construction (b) paper manufacture
(c) acid manufacture (d) textiles
- (13) From where is Cryolite an ore of Aluminium (Al) found ?
(a) Croatia (b) Kenya (c) Guyana (d) Greenland
- (14) Scarcity of surface water resources is common in
(a) Myanmar (b) Australia
(c) Brazil (d) Bangladesh
-